

عنوان مقاله:

توسعه مدل عامل بنیان جهت احیای منابع آب زیرزمینی با رویکرد مشارکتی: مطالعه موردی دشت شبستر-صوفیان

محل انتشار:

فصلنامه تحقیقات منابع آب ایران، دوره 15، شماره 2 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

محمدجواد عنبری - دانشجوی دکتری مهندسی عمران- آب/دانشکده مهندسی عمران، دانشگاه تبریز.

مهدی ضرغامی - استاد/گروه مهندسی آب، دانشکده مهندسی عمران و پژوهشکده محیط زیست دانشگاه تبریز.

خلاصه مقاله:

اتکای بخش های زیادی از کشور بر منابع آب زیرزمینی از یک طرف و افت روزافزون سطح تراز ایستابی آبخوان ها از طرف دیگر اهمیت توجه به این بخش از منابع آب را بیش از پیش افزایش داده است. به دلیل پیچیدگی های سیستم های اجتماعی-زیست محیطی مرتبط با منابع آب زیرزمینی، نیاز به استفاده از ابزارهایی است که بتواند این پیچیدگی ها را در قالب روابط عامل های موثر مدل نماید. مدل سازی عامل بنیان، شبیه سازی کامپیوتری با رویکردی جامع نگر از ذینفعان یا همان عامل هایی است که با یکدیگر و با محیط خود بر اساس اصول رفتاری خاص تعامل می کنند. در این مقاله، با کاربرد مدل سازی عامل بنیان رفتار کشاورزان، عوامل نهادی موثر، آبخوان و نیز روابط آن ها در دشت شبستر-صوفیان با مشارکت ذینفعان از طریق به کارگیری مصاحبه ها و پرسش نامه های نیمه ساختاریافته مدل شده است. نتایج بررسی اجرای پنج سناریوی نمونه نشان می دهد در صورت هماهنگی مناسب نهادها و جلب مشارکت کشاورزان، ضمن افزایش درآمد کشاورزان، می توان در طول ۱۰ سال، ۲۰۲ میلیون مترمکعب از برداشت چاه ها را کاهش داده و در نتیجه حدود ۴۰ درصد بیلان منفی آبخوان را جبران نمود. با استفاده از این مدل می توان فهم مناسب تری از سیستم پیچیده مدیریت منابع آب زیرزمینی به دست آورده، مشارکت ذینفعان را جلب کرده و با تعریف سناریوها در فرآیندی مشارکتی، به راهکارهای بهتر در فرآیند تصمیم گیری دست یافت.

کلمات کلیدی:

مدل سازی عامل بنیان، مدیریت منابع آب زیرزمینی، حکمرانی آب، اجتماعی-اکولوژیکی، آبخوان شبستر-صوفیان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1605486>

